

# GODIŠNJI IZVEŠTAJ 2025

**IEDC** INITIATIVE FOR  
DEVELOPMENT &  
COOPERATION



Ključne reči.  
podrška, razvoj  
inkluzija, solidarnost,  
zajedno

Inicijativa za razvoj i saradnju  
**Godišnji izveštaj 2025**

**Izdavač**

Udruženje građana  
Inicijativa za razvoj i saradnju  
Milana Rakića 65a  
11000 Beograd, Srbija

**Za izdavača**

Miodrag Nedeljković

**Uredjivanje sadržaja i dizajn**

Ivana Kecović

Tiraž: 100 kom



# Sadržaj

|  |    |
|--|----|
| Ko smo mi?.....                              | 1  |
| Na šta smo se fokusirali u 2025. godini..... | 2  |
| Projekti .....                               | 3  |
| Prikazi projekata i rezultata.....           | 5  |
| Socijalno preduzetništvo .....               | 17 |
| Kontakt.....                                 | 18 |

# Ko smo mi?

**Udruženje građana Inicijativa za razvoj i saradnju, IDC, je neprofitna organizacija posvećena socijalnom i ekonomskom uključivanju ranjivih kategorija stanovništva i zaštiti njihovih ljudskih prava.**



Udruženje je zvanično registrovano 2007. godine i nasleđuje iskustvo i nastavlja inicijative i programske smernice međunarodne organizacije iz Španije, Movimiento por la Paz (MPDL), u kojoj su osnivači IDC-a bili aktivni od 2002. do 2007. godine.

Već 18 godina IDC radi sa osetljivim društvenim grupama čiji pripadnici žive ispod praga siromaštva i zajedno sa njima pokušavamo da se izborimo za što veći stepen društvene uključenosti kao i veću vidljivost problema sa kojima se naši korisnici susreću.

Rad IDC-a se zasniva na principima jednakih šansi, poverljivosti, nepristrasnosti, nediskriminacije i zaštite podataka. Ovi principi su sadržani u okviru politike naše organizacije i u Kodeksu ponašanja.

**IDC je tokom godina obezbedio preko 250 stambenih rešenja, a više od 3.000 osoba prošlo je kroz naše programe ekonomskog osnaživanja, dok je preko 2.000 ljudi dobilo pravnu pomoć ili podršku.**

Zaposleni u IDC-u imaju višegodišnje iskustvo u radu sa izbeglim i interno raseljenim licima, povratnicima, Romima i drugim pripadnicima ranjivih grupa, kao i u radu sa mladima, razvoju volonterskih programa, pružanju humanitarne pomoći, razvoju socijalnog preduzetništva i usluga socijalne zaštite u zajednici i drugim oblastima.

Naš tim čini 14 zaposlenih, koji imaju bogato iskustvo u pripremi i realizaciji projekata finansiranih od strane različitih donatora.

IDC je jedina organizacija iz Srbije koja je član međunarodnih mreža kao što su Solidar, SAM.I, Evropski građanski forum. Tokom prethodnih godina IDC je preuzeo upravljanje regionalnom mrežom organizacija pružalaca socijalnih usluga IRIS, kao koordinator tekućih projekata mreže. IDC je osnivač je i član Koalicije za razvoj solidarne ekonomije, i trenutno vrši ulogu administratora. Od 2013. godine IDC obavlja funkciju generalnog sekretara SENS-a (Mreže socijalne ekonomije Srbije). Kao generalni sekretar SENS-a, IDC je član mreže ENSIE – Evropske mreže preduzeća za socijalnu integraciju.

# Na šta smo se fokusirali tokom 2025. godine

IDC je tokom 2025. godine radio na 13 projekata usmerenih na socijalnu inkluziju, ekonomsko osnaživanje i jačanje građanskog učešća. Poseban fokus bio je na ranjive društvene grupe poput osoba sa invaliditetom, interno raseljenih lica i stranaca na tržištu rada. Realizovali smo projekte i aktivnosti koje se fokusiraju na mlade i radili na jačanju i umrežavanju organizacija koje pružaju usluge socijalne zaštite.

Kroz projekte IRIS Progres i EMPOWERED, IDC je bio aktivan na regionalnom nivou, učestvujući u konferencijama i edukativnim aktivnostima, širom Zapadnog Balkana, čime je dodatno doprineo razmeni znanja i unapređenju socijalnih usluga.

**Ukupan rad organizacije u 2025. karakteriše kombinacija direktne podrške korisnicima na lokalnom nivou i strateškog delovanja u oblasti javnih politika i saradnje, na lokalnom i regionalnom nivou.**



IDC svoje projekte sprovodi u partnerstvu sa organizacijama iz zemlje, regiona i Evrope. Naš najznačajniji partner ostaje nemačka organizacija **Arbeiter-Samariter Bund**, i njena podružnica u regionu Arbeiter-Samariter Bund South East Europe. Zajedno sa ASB-om realizujemo svoje najznačajnije projekte IRIS Progres, EMPOWERED i SOLIS.

IDC projekti i ove godine realizuju se kroz **partnestva u okviru međunarodnih mreža**: Solidar, ENSIE, Evropski građanski forum, Volonteurope, i druge.

Projekte i u ovoj godini realizujemo **u partnestvu sa lokalnim samoupravama**, među kojima su Novi Pazar, Pirot Leskovac, Dimitrovgrad, Kruševac, Zvezdara, opština Palilula u Nišu, i druge.

# Projekti

Naši projekti razvijeni sa ciljem da doprinose realizaciji ciljeva organizacije, ostvarenju naše misije i u skladu sa vrednostima i vizijom IDC-a. U 2025. godini radili smo na 13 projekata, od čega smo 5 uspešno realizovali, dok 8 nastavljamo u 2026. godini.

Obzirom da je društvena isključenost često multidimenzionalni problem, tako i naši projekti retko teže da odgovore na samo jednu dimenziju ovog problema i težimo da pružimo sveobuhvatnu podršku ljudima u potrebi.

**Ove godine fokus naših projekata bile su socijalne usluge, korisnici usluga, ali i pružaoci. Zajedno smo radili na njihovom razvoju, jačanju dostupnosti, razvoju inovativnih rešenja, jačanju kapaciteta pružalaca i saradnje između institucionalnog i nevladinog sektora u ovoj oblasti. Takođe, fokus ostaju programi ekonomskog osnaživanja, razvoj socijalnog preduzetništva, pružanje direktne pomoći, programi omladinskih razmena, socijalna inkluzija, volonterski programi, i drugo.**

## Tekući projekti u 2025. godini

| Naziv projekta  | Uloga na projektu | Trajanje projekta                | Donator   | Vrednost projekata |
|---|-------------------|----------------------------------|---|--------------------|
| Održiva socijalna zaštita – Podrška socijalnim uslugama u lokalnim zajednicama u Srbij (SOLIS)  | ★                 | novembar, 2025 – septembar, 2028 | Nemačko Savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj BMZ | 1,600,000 EUR      |
| EMPOWERED - OSNAŽENI  | ★                 | septembar, 2024 - april, 2028    | Nemačko Savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj BMZ | 3.333.334 EUR      |
| IRIS Progres - Jačanje kapaciteta pružalaca usluga u zajednici i učešće u javnim politikama   | ★                 | februar, 2023 - januar, 2026     | Evropska Komisija   | 822.770 EUR        |
| Korak napred ka povratku  | ★                 | januar 2025 – april 2027         | Evropska Unija  | 440.000 EUR        |
| 4Voices: Promišljanje evropske prošlosti  | ★                 | mart, 2025- januar, 2027         | Evropska unija, CERV  | 18.500 EUR         |
| WAVE II - Šta je sa demokratskim obrazovanjem, učešćem i prenošenjem evropskih vrednosti u kontekstu interkulturalnog socijalnog rada mladih? | ★                 | septembar, 2024- avgust, 2026.   | Erasmus+  | 35.600 EUR         |
| Trening-modul za inkluzivnu prvu pomoć - TIFA   | ★                 | oktobar, 2025 – septembar, 2027  | Erasmus+  | 19.367 EUR         |
| Pilotiranje integrisanih pristupa u pružanju usluga klijentima na lokalnom nivo   | ★                 | maj, 2025 - april, 2026          | GIZ   | 156,540 EUR        |

★ nosilac projekta   ★ partner na projektu

## Realizovani projekti u 2025. godini

|  |   |                            |   |               |
|--|---|----------------------------|---|---------------|
| REINTEGRACIJA II - Dalja podrška održivoj (re)integraciji povratnika u Srbiji                  | ★ | jul, 2022 - april, 2025    | Nemačko Savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj BMZ | 2.222.222 EUR |
| Položaj ranjivih stranaca u ostvarivanju prava na rad u Republici Srbiji i Bosni i Hercegovini | ★ | mart, 2025 - jul, 2025     | Evropska unija  | 10.000 EUR    |
| IRIS Progres - Jačanje socijalnih usluga, razmena, praksa i partnerstvo                        | ★ | jul, 2025 - decembar, 2025 | ASB   | 10.000 EUR    |
| Inkluzivna prva pomoć - INFA   | ★ | maj 2023 - maj 2025        | Erasmus+  | 11.181 EUR    |
| Jačanje poverenja i učešća građana u demokratskim procesima - BRIDGE                           | ★ | Mart 2025 - Oktobar 2026   | Savet Evrope  | 4.313 EUR     |

## Naši donatori



Najznačajniji donator IDC-a u 2025. godini ostaje **Nemačko savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ)**. Od 2019. godine, kroz kontinuiranu podršku BMZ-a, IDC realizuje kako nacionalne inicijative, poput ReIntegracije i SOLIS-a, tako i projekte regionalne saradnje kao što je EMPOWERED, pri čemu organizacija ima ulogu lokalnog implementacionog partnera, dok je nosilac projekta Arbeiter-Samariter-Bund (ASB). Ova saradnja je doprinela značajnom organizacionom razvoju IDC-a, kako u pogledu rasta budžeta, tako i kroz širenje obima delovanja, unapređenje internih kapaciteta i realizaciju sve kompleksnijih i strateški relevantnijih projekata.



Značajan broj projekata u 2025. godini realizovan je uz podršku **Evropske unije** i **Evropske komisije**. Aktivnosti su sprovedene u okviru različitih EU programa, uključujući Civil Society Facility and Media Programme (CSF), Erasmus+, Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV), kao i kroz Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA III) koji u Srbiji sprovodi Delegacija Evropske unije u Srbiji. Ova podrška omogućila je realizaciju projekata različitog obima i tematskog fokusa, u oblasima u kojima IDC ima dugogodišnje iskustvo.

# REINTEGRACIJA II

## Dalja podrška održivoj (re)integraciji povratnika u Srbiji

Početakom godine uspešno je završen drugi po redu ciklus projekta Reintegracija. Projekat je realizovan u periodu od jula, 2022, do februara 2025.godine. Cilj projekta bio je da doprinese održivoj (re)integraciji povratnika i lokalnog socijalno ugroženog stanovništva u centralnoj i južnoj Srbiji.



Projekat je realizovan u saradnji sa lokalnim samoupravama Novi Pazar, Pirot, Dimitrovgrad i Kruševac

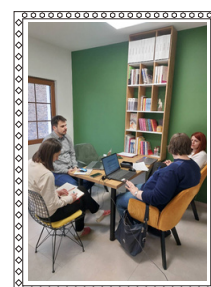


Projekat je obuhvatio **tri vrste aktivnosti:**

- ekonomsko osnaživanje
- psiho-socijalna podrška
- jačanje institucionalnih kapaciteta

## REZULTATI PROJEKTA

- Pokretanje 102 mala preduzeća kroz dodelu grantova u vidu opreme, mašina i materijala.
- Zapošljavanje 120 korisnika kod 51 poslodavca, uz subvencije za stvaranje novih radnih mesta.
- Podrška za 90 korisnika kroz prekvalifikaciju u cilju unapređenja kompetencija na tržištu rada.
- Organizacija više od 1.160 inkluzivnih radionica u okviru Dobrosusedskih klubova, u kojima je učestvovalo preko 2.350 dece i mladih.
- Sprovođenje 5 socijalnih inicijativa usmerenih na jačanje socijalnih usluga na lokalnom nivou.
- Sprovođenje obuke za više od 60 predstavnika javnog, civilnog i privatnog sektora u cilju jačanja kapaciteta inkluzivnih mehanizama.



**Projekat ReIntegracija II** predstavlja nastavak istoimene inicijative koju je IDC kao lokalni implementacioni partner ASB-a realizovao u periodu od 2019. do 2021. godine. I u okviru ovog projekta posebna pažnja posvećena je jačanju kapaciteta socijalnih aktera na lokalnom nivou, uspostavljanju zajedničkih prostora u lokalnim zajednicama (dobrosusedskih klubova) i unapređenju saradnje između lokalnih institucija i zajednice. Kroz čitav projekat integrirani su aspekti poput rodne ravnopravnosti, uključivanja mladih i ruralnog razvoja. Projekat je finansiran od strane Nemačkog saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj - BMZ.



*Najveći uspeh projekta, ogleda se u konkretnim ljudskim pričama – pojedincima i porodicama koji su, uz podršku projekta, uspeali da realizuju svoje ideje, pokrenu sopstvene biznise i obezbede stabilne izvore prihoda. Posebnu vrednost predstavljaju Dobrosusedski klubovi, koji su doprineli aktiviranju lokalnih zajednica, jačanju osećaja pripadnosti i stvaranju sigurnog prostora za kreativno izražavanje, naročito za mlade. Istovremeno, projekat je značajno doprineo i organizacionom razvoju IDC-a, koji je kroz obe faze pokazao visok nivo kapaciteta u upravljanju, koordinaciji i implementaciji kompleksnih aktivnosti na terenu.*

Igor Kojčić, IDC



## SOLIS

**Održiva socijalna zaštita – Podrška socijalnim uslugama u lokalnim zajednicama u Srbiji**



Kraj godine obeležio je početak novog nacionalnog projekta finansiranog od strane Nemačkog saveznog ministarstva za ekonomski razvoj i saradnju - BMZ. U pitanju je projekat SOLIS, čija realizacija je počela u novembru, 2025. i traje do septembra, 2028. godine.

Projekat se realizuje u opštinama na jugoistoku Srbije (Svrljig, Knjaževac, Babušnica, Bela Palanka, Dimitrovgrad, Pirot) i u jugozapadu Srbije (Raška, Novi Pazar, Tutin i Ivanjica).

### GLAVNE AKTIVNOSTI:

1. Jačanje lokalnih socijalnih politika i međuopštinske saradnje
2. Uspostavljanje nove regionalne socijalne usluge i sprovođenje lokalnih socijalnih inicijativa
3. Zastupanje inovativnih modela usluga socijalne zaštite

**Nosilac projekta je Arbeiter-Samariter Bund, projekat realizuje IDC.**

# EMPOWERED (OSNAŽENI)

## Uključivanje osoba sa invaliditetom, regionalna saradnja i razvoj na Zapadnom Balkanu

Projekat EMPOWERED je **regionalna inicijativa** za unapređenje socijalne, ekonomske i političke inkluzije osoba sa invaliditetom u zemljama Zapadnog Balkana. Finansira ga Savezno ministarstvo za ekonomske odnose i saradnju Savezne Republike Nemačke - BMZ.



Projekat traje od septembra, 2024. do aprila, 2028. godine.



EMPOWERED pokriva 15 opština na Zapadnom Balkanu uz regionalnu koordinaciju i razmenu znanja.



### Partneri na projektu:

- Arbeiter-Samariter-Bund South East Europe – nosilac projekta
- IDC (Srbija) - regionalni koordinator
- PREDA Plus (Kosovo\*)
- LIR Civilno Društvo (Bosna i Hercegovina)
- CDI (Severna Makedonija)
- Alfa Centar (Crna Gora)
- Albanska fondacija za prava osoba sa invaliditetom



EMPOWERED  
WESTERN BALKANS



Cilj projekta je da stvori društvo jednakih mogućnosti za osobe sa invaliditetom kroz donošenje i sprovođenje inkluzivnih politika, institucionalne reforme, uklanjanje barijera za pristup obrazovanju, zapošljavanju i javnim uslugama, i obezbeđivanje praktične zaštite prava OSI.



IDC kao implemetacioni partner u Srbiji realizuje projekat EMPOWERED u Novom Pazaru, Leskovcu i Dimitrovgradu.

## REZULTATI I AKTIVNOSTI REALIZOVANI U SRBIJI U 2025.

- U saradnji sa Forumom Mladih sa invaliditetom **pokrenuti programi karijernog usmeravanja** i savetovanja za osobe sa invaliditetom;
- Održane **obuke za pisanje projekata** za jačanje kapaciteta lokalnih socijalnih aktera (članovi inkluzivnih timova, udruženja OSI, i drugi) u sve tri opštine.
- Kroz obuke i mentorsku podršku osmišljeno je **6 inkluzivnih projekata**, ukupne vrednosti 210.000 EUR, koji će dobiti podršku i biti realizovani u daljem toku projekta u Novom Pazaru, Leskovcu i Dimitrovgradu.
- Ojačani mehanizmi inkluzije kroz aktivnosti usmerene na instuticionalno osnaživanje i umrežavanje lokalnih aktera (organizacija, lokalnih vlasti i korisnika), na bazi procenjenih potreba, raspoloživih resursa i potencijala.
- Planirane i **pripremljene psihosocijalne radionice** (u pripremi za realizaciju).
- Postavljen sistem za **praćenje i izveštavanje o učinku projekata** (monitoring/evaluacija) i dalje skaliranje uspešnih pilot-aktivnosti
- Vođene **kampanje za vidljivost i zagovaranje** koje su ostvarile preko 520.000 pregleda informacija, što je povećalo javnu svest.



AKTIVNOSTI NA EMPOWERED PROJEKTU MOŽETE PRATITI NA PROJEKTNOM SAJTU:

[EMPOWERED-WB.ORG](https://empowered-wb.org)

I NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

IG: [EMPOWERED\\_WB](https://www.instagram.com/empowered_wb)

FB: [EMPOWERED\\_WB](https://www.facebook.com/empowered_wb)



## IRIS MREŽA

**Cilj IRIS mreže je jačanje uloge organizacija civilnog društva, neprofitnih, pružalaca socijalnih usluga širom jugoistočne Evrope i kreiranje okruženja u kom su ove organizacije prepoznate kao partneri od strane javnog sektora.**

Osim toga, IRIS mreža ima za cilj da omogući dinamičnom civilnom društvu aktivno učestvovanje u javnoj raspravi o demokratiji, ljudskim pravima, socijalnoj inkluziji i vladavini prava sa dovoljnim kapacitetima da utiče na kreiranje politike i procese odlučivanja.

Mreža je osnovana 2012. godine i trenutno okuplja **više od 270 organizacija** u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Kosovu\*, Crnoj Gori i Srbiji.

Rad mreže od 2014. godine **podržan je od strane Evropske komisije kroz program Civil Society Facility and Media Program (CSF).**

## IRIS PROGRES

### Jačanje kapaciteta pružalaca usluga u zajednici i učešće u javnim politikama

Tokom 2025. godine završili smo realizaciju svih planiranih aktivnosti u okviru IRIS Progres projekta, iako projekat traje i tokom januara, 2026.godine.

Ovaj projekat napisan je u skladu sa misijom i strateškim ciljevima IRIS mreže, jedine mreže organizacija, neprofitnih, pružalaca socijalnih usluga na Zapadnom Balkanu. Realizacija projekta počela je 1. februara 2023. godine. Kao koordinator projekta IDC je zajedno sa partnerima iz regiona, nastavio da radi na koordinaciji IRIS mreže, jačanju kapaciteta članica i zajedničkom zastupanju.



**Cilj projekta IRIS PROGRES je jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva radi uticaja na proces donošenja odluka u zaštiti ljudskih prava i antidiskriminacijskim politikama marginalizovanih grupa na Zapadnom Balkanu**



#### **Klaster 1 aktivnosti:**

Podizanje kapaciteta Iris mreže

#### **Klaster 2 aktivnosti:**

Uticaj na javne politike i podizanje svesti



#### **Partneri na projektu:**

- ASB SEE
- LIR CD iz Bosne i Hercegovine
- Alfa Centar iz Crne Gore
- Centar za radna prava (CLR) iz Albanije
- Institut za razvoj zajednice (CDI) iz Severne Makedonije
- Centar za nezavisan život sa Kosova\*





## AKTIVNOSTI NA PROJEKTU IRIS PROGRES U 2025. GODINI



### JAČANJE KAPACITETA ORGANIZACIJA

Kvalitet socijalnih usluga u velikoj meri zavisi od kapaciteta organizacija koje ih pružaju. Zato je kroz mentorski program IRIS mreže pružena individualna podrška organizacijama civilnog društva za unapređenje standarda kvaliteta socijalnih usluga.

Tokom 2025.godine, ukupno **28 organizacija članica mreže dobilo je mentorsku podršku** u procesu licenciranja usluga i razvoja internih procedura zaštite podataka korisnika i standarda kvaliteta.



### RAZMENA ZNANJA I RAZVOJ STRUČNJAKA

I u 2025. godini održana je **Regionalna socijalna akademija**. Akademija je održana u Crnoj Gori, i okupila je preko **30 predstavnika organizacija civilnog društva** iz regiona. Teme akademija bila je Unapređenje rodne ravnopravnosti i ljudskih prava žena na Zapadnom Balkanu.

### DIJALOG ZA RAZVOJ JAVNIH POLITIKA

I u ovoj godini projekat je doprineo jačanju saradnje između organizacija civilnog društva, institucija i lokalnih zajednica kroz seriju događaja civilnog dijaloga u svakoj od zemalja partnera na projektu. Održano je **6 događaja civilnog dijaloga u regionu**, kojima je prisustvovalo **više od 200 učesnika** iz civilnog sektora, institucija i lokalnih samouprava

Tokom ovih susreta razgovaralo se o razvoju socijalnih usluga, socijalnom preduzetništvu i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.



### PUBLIKACIJA: IZVEŠTAJ U SENCI

U okviru projekta izrađen je Izveštaj u senci, koji je analizirao napredak u sprovođenju nacionalnih i lokalnih politika i zakonodavstva u oblasti ljudskih prava, posmatrajući ga u kontekstu sprovođenja pregovaračkih poglavlja 19, 23 i 24, u procesu pristupanja EU. U fokusu analize bili su postojeći zakonodavni okvir i preuzete obaveze iz međunarodnih ugovora, povelja i konvencija. Izveštaj je dostupan [na sajtu mreže](#).





## MLADI U SOCIJALNOM SEKTORU

Projekat je pružio priliku mladima da steknu praktično iskustvo u organizacijama civilnog društva koje pružaju socijalne usluge. Ukupno **12 studenata učestvovalo u tromesečnom programu praksi** i steklo svoje prvo iskustvo u oblasti socijalne zaštite.

## REGIONALNA KONFERENCIJA

Konferencija „**Povezivanje društava: socijalna dimenzija približavanja Zapadnog Balkana Evropskoj uniji**“, održana u Podgorici 20. novembra 2025. godine, okupila je 84 učesnika iz ministarstava, lokalnih uprava, nacionalnih i lokalnih ustanova socijalne zaštite, kao i organizacija civilnog društva iz zemalja Zapadnog Balkana.

Svrha konferencije bila je da promoviše proces pristupanja EU usmeren na ljude, kroz jačanje socijalne dimenzije integracija, osnaživanje civilnog društva i podršku inkluzivnijim i odgovornijim sistemima socijalne zaštite za ranjive grupe stanovništva.

Konferencija je tokom uvodne sesije obuhvatila obraćanja 6 visokih zvaničnika, uključujući predstavnike ministarstava Crne Gore, Evropske komisije, Evropskog parlamenta i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta, čime su dodatno ojačani politički značaj i regionalna dimenzija događaja.



Ključni zaključak konferencije je da **prava integracija u EU znači ulaganje u ljude, zajednice i socijalnu pravdu** — sam ekonomski rast nije dovoljan. Zapadni Balkan je na putu ka članstvu u EU, ali socijalne politike i dalje zaostaju za ekonomskim i političkim reformama. Nezaposlenost mladih, siromaštvo i rodna nejednakost ostaju visoki, dok lokalne socijalne službe i nevladine organizacije nisu dovoljno finansirane.



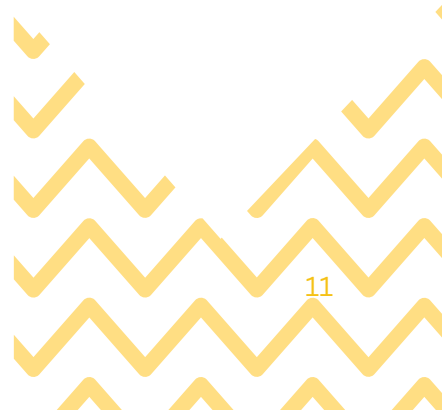
RAD IRIS MREŽE MOŽETE PRATITI NA IRIS SAJTU

[WWW.IRIS-SEE.EU](http://WWW.IRIS-SEE.EU)

I NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

IG: [IRISNETWORK](#)

FB: [IRIS\\_NETWORK](#)



# KORAK NAPRED KA POVRA TKU

## Pružanje podrške poboljšanju životnih uslova interno raseljenih lica i podrška održivom povratku na Kosovo\*

Cilj projekta je pružanje podrške interno raseljenim licima (IRL) kako bi ostvarili mogućnost održivog povratka na Kosovo\* kroz jačanje njihove ekonomske održivosti, obezbeđivanje direktne pomoći i olakšavanje pristupa osnovnim pravima.



Projekat se realizuje u saradnji sa opštinom Zvezdara (Beograd) i Palilula (Niš).

### AKTIVNOSTI NA PROJEKTU U 2025. GODINI



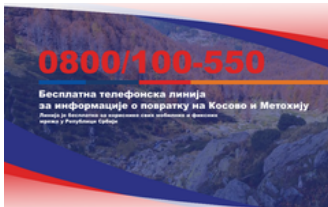
#### Potpisani ugovori o saradnji sa partnerskim opštinama

Početakom 2025.godine potpisani su ugovori o saradnji na implementaciji projekta sa partnerskim opštinama Zvezdaram i Palilulom.



#### Održane su obuke na temu primene pristupa zasnovanog na ljudskim pravima u radu lokalne samouprave

Obukama je prisustvovalo 17 učesnika u dve opštine. Ova obuka predstavlja važan korak ka jačanju kapaciteta javnih službenika da svoje svakodnevne poslove obavljaju u skladu sa standardima ljudskih prava i potrebama najugroženijih građana, ali i ka jačanju poverenja ranjivih grupa u rad lokalnih institucija.



#### Ponovo je aktivirana besplatna telefonska linija 0800/100-500

Linija je namenjena informisanju potencijalnih povratnika na Kosovo i Metohiju i omogućava da informacije o raspoloživim vidovima pomoći budu pristupačne i da potencijalni korisnici mogu da dobiju podršku prilikom konkurisanja.



#### Info sesije održane u obe opštine

Tokom maja, 2025. godine, održane su info sesije u opštinama Zvezdara i Palilula, predstavljeni su projekat i javni pozivi. Info sesijama prisustvovalo je više od 40 ljudi.



#### 41 korisnik prošao je početne biznis obuke

Obuke su održane u obe projektne opštine. Polaznici su imali priliku da se upoznaju sa ključnim aspektima pokretanja i vođenja biznisa. U 2026. godini očekuje nas napredna biznis obuka, posle koje će izabrani korisnici dobiti podršku u vidu grantova za otpočinjanje biznisa.

Putem javnog poziva izabrani su korisnici koji će tokom 2026.godine pohađati i program obuka za zanimanja.

## SAM.I mreža

SAMARITAN INTERNATIONAL (SAM.I) je evropska federacija neprofitnih i nevladinih organizacija koje su nezavisne od političkih, verskih i religijskih organizacija i koje rade u oblasti socijalnih usluga, civilne zaštite, prve pomoći, humanitarnog i volonterskog rada. Mreža je nastala 1994. godine kao nastavak dugogodišnje saradnje započete još početkom 20. veka kroz razvoj Arbeiter-Samariter-Bund (ASB), mreža danas povezuje organizacije širom Evrope sa ciljem jačanja solidarnosti, razmene znanja i zajedničkog delovanja u oblasti socijalne zaštite i civilne zaštite. IDC je aktivni član SAM.I mreže od 2014. godine.



### Inkluzivna prva pomoć (INFA)

**Projekat ima za cilj da sprovede razmenu najboljih praksi o obuci prve pomoći za osobe sa invaliditetom (OSI).**

Tokom 2025. godine realizovan je projekat INFA u okviru kog je izrađena [brošura \*Obuke za osobe sa invaliditetom za pružanje prve pomoći - Zbirka praktičnih primera i preporuka\*](#). Ova brošura predstavlja pregled ciljeva, aktivnosti i rezultata projekta usmerenog na unapređenje dostupnosti obuka prve pomoći za osobe sa invaliditetom. Publikacija prikazuje primere dobre prakse iz različitih zemalja, identifikuje izazove u inkluzivnom obrazovanju u oblasti prve pomoći i nudi preporuke za prilagođavanje metoda obuke različitim potrebama korisnika. Poseban fokus je na razmeni iskustava među partnerskim organizacijama i saradnji sa organizacijama osoba sa invaliditetom, sa ciljem razvoja pristupačnijih i kvalitetnijih programa obuke koji mogu biti primenjeni i od strane drugih edukatora i institucija.

### Trening-modul za inkluzivnu prvu pomoć (TIFA)

**Projekat predstavlja nastavak rada započetog kroz projekat INFA i zasniva se na nedostacima uočenim tokom njegove realizacije, sa ciljem da se unapredi dostupnost kurseva prve pomoći za osobe sa invaliditetom (OSI) kroz sistemsko jačanje obrazovanja trenera.**

Kroz projekat će biti razvijen „train-the-trainer“ modul obuke za pružanje prve pomoći osobama sa invaliditetom, zasnovan na važećim, opšteprihvaćenim smernicama iz oblasti prve pomoći. Modul biće pilotiran, testiran i evaluiran kroz planirane pilot-aktivnosti, nakon čega će biti sačinjena i objavljena njegova konačna verzija.

Realizacija projekta počela je u oktobru 2025, i traje do septembra, 2027. godine.

Nosilac projekata je SAM.I mreža u partnerstvu sa svojim organizacijama članicama: ASB (Nemačka), DPA (Danska), ANPAS (Italija), Beli krst (Italija), LSA (Letonija), LSB (Litvanija), CDI (Severna Makedonija), IDC (Srbija), Udruženje SRCE (Hrvatska) i ASSR (Slovačka).

**Finansirano kroz Erasmus+ program.**

## BRIDGE - Jačanje poverenja i učešća građana u demokratskim procesima

### O projektu...

Projekat BRIDGE ima za cilj jačanje kapaciteta i uloge organizacija civilnog društva širom Evrope u promociji demokratskih vrednosti i građanskog učešća. Fokus je na unapređenju saradnje između OCD i Saveta Evrope, uz oslanjanje na Rejkjavik principe i Evropsku socijalnu povelju kao ključne mehanizme za participaciju građana.

### Aktivnosti IDC-a u okviru projekta

U junu, 2025. godine u Kući ljudskih prava u Beogradu održali smo nacionalnu radionicu i panel diskusiju namenjenu predstavnicima organizacija civilnog društva, sa ciljem njihovog osnaživanja u primeni Rejkjavik principa i parametara za jačanje demokratije i građanskog učešća.



Nosilac projekta je **Volonteurop** (Belgija) u partnerstvu sa Social Platform (Belgija), Proactive group (Gruzija), WeWorld (Italija), Ligue de l'enseignement (Francuska), Kimbe Red (Švajcarska), Volunteering Matters (Velika Britanija) i IDC (Srbija).

Projekat je finansiran sredstvima Saveta Evrope.



### O projektu...

Projekat 4Voices je evropska inicijativa usmerena na jačanje demokratije, ljudskih prava i vladavine prava kroz kritičko sagledavanje evropske istorije iz rodno osetljive perspektive.

Namenjen je mladima uzrasta 18–30 godina iz različitih regiona Evrope, sa ciljem jačanja njihovog aktivnog učešća u društvu. Projekat traje od februara 2025. do januara 2027. godine i podržan je kroz CERV program Evropske unije.

### Aktivnosti na projektu

Tokom 2025. godine predstavnici IDC-a su učestvovali u pripremnim aktivnostima, kao što su kick-off sastanak održan u Briselu i međunarodna radionica održana u Bolonji. Tokom 2026. godine IDC će realizovati regionalnu radionicu za učesnike sa prostora Zapadnog Balkana.

Projekat sprovodi organizacija **Volonteurop** u partnerstvu sa organizacijama WeWorld (Italija), European Institute Foundation (Bugarska), Imago Mundi Association (Rumunija) i IDC (Srbija).

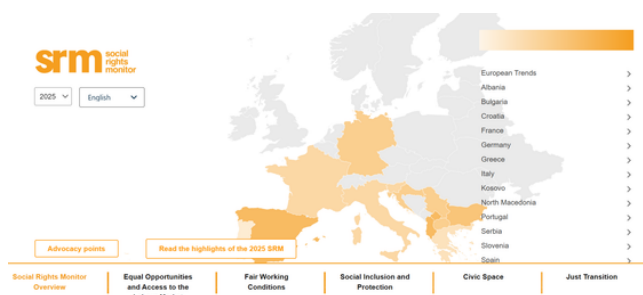


Od 2013. godine IDC postaje član SOLIDAR-a – evropske mreže organizacija koja radi u oblasti jačanja socijalne pravde u Evropi i svetu. SOLIDAR predstavlja glas svojih članica pred međunarodnim i institucijama EU tako što aktivno lobira, ali i pruža usluge upravljanja projektima, monitoringa implementacije politika i podizanjem svesti o pitanjima važnim za svoje članice.

IDC je u okviru SOLIDAR-a član radne grupe *Task Force for Migration* koja okuplja članice mreže radi koordinacije zagovaranja i razmene znanja o migracijama, sa ciljem promocije politika zasnovanih na ljudskim pravima, solidarnosti i inkluziji migranata i izbeglica

## SOCIAL RIGHTS MONITOR

Kao članica SOLIDAR-a IDC svake godine učestvuje u izradi publikacije [Social Rights Monitor](#) (SRM). SOLIDAR koristeći ovaj alat prati stanje socijalnih prava u Evropi iz perspektive organizacija civilnog društva, analizirajući oblasti kao što su zapošljavanje, socijalna zaštita, inkluzija i građanski prostor. Monitor je proširen i na Zapadni Balkan, čime se omogućava bolje razumevanje izazova u zemljama kandidatima za EU i jača veza između lokalnih aktera i evropskih politika. SRM služi kao važan alat za zagovaranje, prenoseći glasove civilnog društva ka donosiocima odluka na evropskom nivou.



## WAVE II

**Šta je sa demokratskim obrazovanjem, učešćem i prenošenjem evropskih vrednosti u kontekstu interkulturalnog socijalnog rada mladih?**

WAVE II je Erasmus plus projekat koji promovise demokratiju i evropske vrednosti u socijalnom radu sa mladima.

U oktobru, 2025. godine, u Srbiji je realizovana **Ekperimentalna laboratorija o evropskim vrednostima - ljudskom dostojanstvu, jednakosti i antidiskriminaciji**. Laboratorija je okupila mlade različitih kulturnih i migracionih pozadina, uključujući migrante, izbeglice, tražioce azila i povratnike u Srbiji, sa ciljem jačanja empatije, interkulturalnog razumevanja i socijalne uključenosti. Kroz metode neformalnog obrazovanja i kreativno izražavanje, učesnici su razmenjivali iskustva i promišljali o ljudskom dostojanstvu, jednakosti i nediskriminaciji. Umetnost i muzika korišćene su kao alati za dijalog, međusobno učenje i izgradnju solidarnosti.

**Koordinator projekta je BAG KJS (Nemačka), partneri su: COOS (Italija), NOSTOS (Grčka), IDC (Srbija), KJA Koln (Nemačka), ANOLF Marche (Italija), Jama Nyeta (Nemačka).**

**Evropski građanski forum**

EUROPEAN CIVIC FORUM

IDC je član [Evropskog građanskog foruma \(European Civic Forum\)](#), internacione mreže koja okuplja više od 100 udruženja i nevladinih organizacija iz preko 29 zemalja u Evropi, koje aktivno rade na pitanjima kao što su građansko obrazovanje, odbrana ljudskih prava i zagovaranje vladavine demokratije. CF posebno radi na praćenju stanja građanskog prostora, podršci organizacijama u izazovnim okruženjima i promociji participativne demokratije na evropskom i nacionalnom nivou.



## IDC DOBITNIK PRIZNANJA U ČAST JUBILEJA AGENCIJE ZA MIRNO REŠAVANJE RADNIH SPOROVA

Na svečanom događaju povodom 20 godina rada Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova, IDC je primio zahvalnicu za poseban doprinos razvoju instituta mirnog rešavanja radnih sporova u Srbiji.

IDC je od samog početka uvođenja ovog instituta prepoznao njegov značaj i u saradnji sa socijalnim partnerima i Agencijom realizovao projekte usmerene na povećanje vidljivosti instituta mirnog rešavanja radnih sporova.



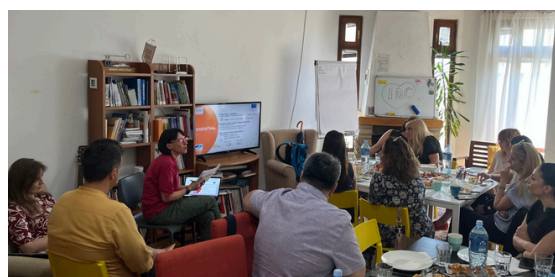
Priznanje je primio naš direktor Miodrag Nedeljković, koji je tom prilikom izjavio da IDC nastavlja da se zalaže za snažniju saradnju sa relevantnim akterima iz javnog i privatnog sektora, kako bi se kroz buduće inicijative i projekte dodatno unapredili pravedni radni odnosi i primena mirnog rešavanja radnih sporova.

## Položaj ranjivih stranaca u ostvarivanju prava na rad u Republici Srbiji i Bosni i Hercegovini

Opšti cilj projekta je doprinos unapređenju i zaštiti osnovnih prava stranaca u zemljama Zapadnog Balkana, u skladu sa standardima Evropske unije, sa posebnim naglaskom na ostvarivanje ekonomskih i socijalnih prava ranjivih kategorija stranaca. IDC je realizovao projekat u saradnji sa organizacijom Žene sa Une. Projekat finansira Evropska unija, a realizuje se u okviru šireg regionalnog projekta „Uključivanje stranaca na Zapadnom Balkanu – Pristup socijalnim i ekonomskim pravima (FOSTER)“.

U okviru projekta razvijena je publikacija [Radna prava ranjivih stranaca u Srbiji i Bosni i Hercegovini - Uporedna perspektiva, sa dokumentima praktične politike.](#)

Publikacija je predstavljena u obe zemlje u okviru događaja prilikom kojih su predstavnici relevantnih institucija, međunarodnih organizacija i OCD imali su priliku da se upoznaju sa preliminarnim nalazima istraživanja i preporukama za unapređenje položaja ranjivih kategorija migranata (izbeglica, tražilaca azila, osobe sa odobrenom supsidijarnom zaštitom i privremenom zaštitom), kao i žrtava trgovine ljudima u oblasti rada.



# SOCIJALNO PREDUZETNIŠTVO

IDC ima dugogodišnje iskustvo u oblasti socijalnog preduzetništva, koje predstavlja jednu od ključnih strateških oblasti našeg rada. Tokom 2025. godine, IDC je kroz svoje programe ekonomskog i socijalnog razvoja nastavio da sprovodi aktivnosti koje povezuju neformalno obrazovanje, obuke za zapošljavanje, podršku samozapošljavanju i razvoj lokalnih socijalnih usluga, uz promociju socijalnog preduzetništva kao održivog modela za društvenu inkluziju i lokalni razvoj, u kom se sve ove aktivnosti susreću.

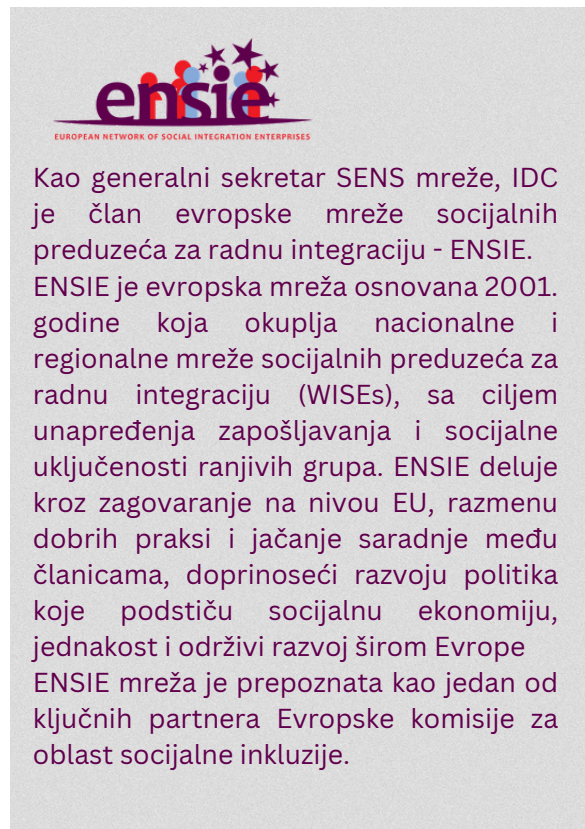
IDC je jedan od osnivača i trenutni administrator Koalicije za razvoj solidarne ekonomije. Ova mreža fokusira se na zagovaranje i promociju modela socijalnog preduzetništva. IDC vrši ulogu generalnog sekretara Nacionalne mreže socijalnih preduzeća u Srbiji (SENS) od 2013. godine.

## SOCIJALNO PREDUZETNIŠTVO U PRAKSI...

### FRIGO IRIS

Preduzeće osnovano u Novom Pazaru i bavi se skladištenjem, zamrzavanjem i preradom voća, posebno maline. Kroz razvoj infrastrukture (hladnjače i preradnih kapaciteta) i saradnju sa desetinama poljoprivrednih gazdinstava, Frigo Iris doprinosi stabilnijem plasmanu proizvoda, jačanju lokalne ekonomije i dugoročnoj održivosti poljoprivredne proizvodnje.

**U 2025. godini preduzeće je saradivalo sa više od 60 kooperanata sa kojima smo ostvarili promet od preko 250.000,00 EUR.**



### AGRO IRIS

AGRO IRIS je socijalno preduzeće koje je osnovao IDC, 2016. godine u Šapcu. Preduzeće je osnovano sa ciljem da okuplja male poljoprivredne proizvođače iz ruralnih područja i bavi se proizvodnjom i plasmanom sušenog voća i povrća. Preduzeće je dugo godina funkcionisalo uspešno i obezbeđivalo siguran otkup sirovina i veće prihode za proizvođače, vraćajući značajan deo dobiti nazad u lokalne zajednice. Preduzeće se trenutno nalazi u fazi mirovanja.

### EkoBaG

IDC je 2011. godine osnovao svoje prvo socijalno preduzeće - Eko BaG, koje proizvodi torbe od iskorišćenih reklamnih banera. Preduzeće i danas funkcioniše, pod upravom radnika.

# Kontakt

Udruženje građana  
Inicijativa za razvoj i saradnju  
Milana Rakića 65a  
11000 Beograd, Srbija  
PIB: 104984748  
Matični broj: 17693298

Tel: +381 (0)11 3129992  
admin@idcserbia.org

[www.idcserbia.org](http://www.idcserbia.org)

-  [IDC Serbia](#)
-  [idc.serbia](#)
-  [IDC Serbia](#)
-  [IDC Serbia](#)

